

Doğa Korumada Biyolojik Çeşitliliğin Korunmasına Yönelik Etiksel Yaklaşımlar

Tuana Hazal TAN *

ORCID : 0000-0003-4967-3217

Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye.

* e-mail: tuana hazaltan@gmail.com

Öz

Doğal kaynakların bilinçsiz, özensiz ve aşırı kullanımı sonucunda doğal denge bozulmaktadır. Buna artan nüfus, sanayileşme, kirlilik, iklim değişiklikleri ve ortaya çıkan diğer faktörler doğal dengenin bozulması sonucunda biyolojik çeşitliliğin zarar görmesini sağlamaktadır. Başta insan faktörü olmak üzere modern teknolojinin gelişmesiyle beraber iyice bilinçsizleşilen ortamda insanoğlu doğadan sonsuz bir şekilde yararlanabileceğini düşünmektedir. Ancak azalan biyoçeşitliliğin sonucunda insanoğluna ekonomik bir zarar da vereceği apaçık ortada bulunmaktadır. Biyoçeşitliliği korumanın etik ile bağdaşılı olan bir tarafı da bulunmaktadır. Dünya üzerinde yaşayan her canlı ekosistemi gözardı edilemeyecek kadar önemli bir değere sahiptir. Bu makalede 'doğa koruma' ve 'biyolojik çeşitliliği koruma' kavramlarına bakıldığında büyük bir etik sorunla karşılaşmaktadır. Bu noktada insan merkezli değil canlı-merkezci bir düşünceyle hareket edilmesi ve her bir canlının korunmasının öncelik verilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğa Koruma, Biyolojik Çeşitlilik, Etik, Biyoetik.

Ethical Approaches to Biodiversity in Nature Conservation

Abstract

As a result of unconscious, careless, and excessive use of natural resources, the natural balance is disturbed. Increasing population, industrialization, pollution, climatic changes, and other factors cause damage to biological diversity as a result of the deterioration of the natural balance. Human beings think that they can benefit from nature endlessly. However, it is obvious that as a result of decreasing biodiversity, it will also cause economic damage to human beings. There is also an ethical aspect of preserving biodiversity. Every living thing on earth has an undeniably important place in our ecosystem. As we mentioned in the review article, we encounter a major ethical problem when we look at the concepts of 'nature conservation and 'biodiversity conservation. At this point, it acts with a life-centered thinking, and it is necessary to ensure the protection of every living thing, from the largest to the smallest, as a priority.

Keywords: Nature conservation, Biodiversity, Ethics, Bioethics.

Citation: Tan, T. H. (2022). Ethical approaches to biodiversity in nature conservation. *Journal of Protected Areas Research*, 1 (2), 139-155.

DOI: 10.5281/zenodo.7386928

Received: 15/06/2022 –**Accepted:** 30/08/2022

1. Giriş

İnsanlara yüzyıllardır yaşam alanı sağlayan ve ihtiyaçlarını karşılayan doğa çeşitli sebeplerle tehlike altına girmekte ve etkisini kaybetmektedir. İnsanların geçmişten gelen alışılmış yaşama biçimleri ve alışkanlıklarının zaman geçtikçe değişmesi ile doğayı kullanım hızları artmaktadır bu da doğa için büyük bir zarar oluşturmaktadır. İklim değişikliğinin zaman içinde artışı ve bilinçsiz insan faaliyetlerinin de etkisiyle biyolojik çeşitliliğinin azalması ve canlı türlerinin yok olma tehlikesi altına girmesi kaçınılmazdır. Bu bilinçsiz kullanım geçmişten beri devam etmekte olup doğa koruma konusunu günümüze kadar taşımaktadır (Yücel et al., 2006; Cebe, 2019).

İnsanların yaşamları boyunca en büyük hedefi, yaşamlarının devamı için ihtiyaçları olan kaynakları içinde bulundukları ekosistemden sağlamaktadır. Bu sebeple doğal yaşama müdahalede bulunmakla birlikte ekosistemin bu istekleri karşılamayacağını hesaba katmamaktadırlar (Ponting, 2000; Beket, 2018).

Ekosistemdeki dengesinin bozulması, canlılar için yaşamsal tehdit oluşturmaktadır. Bunun sonucunda ortaya koruma bilinciyle birlikte doğa koruma zorunluluğu oluşmaktadır (Menteş, 2001). Küresel çevre sorunlarının tehdidi altında kalan tüm dünyada doğal çevre sorunları giderek artmaktadır. Bunlar göz önünde bulundurulduğunda geniş kapsamda doğa koruma alanlarını korunması gerektiği açıkça ortaya çıkmaktadır (Demirel, 2005).

Doğal alanlardaki kararlılığın bozulması ile geri dönüş ve toparlanma oldukça külfetli olabilmektedir. Bu sebep ile doğal alanları korumak ve sürdürülebilirliğini sağlamak için birçok koruma planları ve yöntemler çıkartılmıştır. Bu planlar arasında uluslararası kabul görmüş olanı ise koruma alan sistemleridir (Aydoğdu ve Öztürk, 2021; Gül ve Metin, 2021). Yaşam alanlarındaki biyolojik çeşitliliğin korunması korunan alanların asıl amacıdır. Bunun yanı sıra bilimsel çalışmalar yapılması, insanların bu konularda eğitilmesi doğal peyzaj alanlarının korunması, yaban hayatının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması ve buna benzer hedefleri de barındırmaktadır (Gül, 2005; Gül & Metin, 2021).

Doğa Korumada Biyolojik Çeşitlilik

Biy çeşitlilik üç önemli parçadan oluşmaktadır. Yapılmakta olan çalışmalar doğrultusunda karakteristik özelliklerin doğa koruma olarak belirlenen alanlarda sağlanması zaruri olmaktadır (Demirayak, 2002; Beket, 2018). Biyolojik çeşitlilik uzun vadede insan hayatı üzerinde büyük ve hayati etki ve öneme sahiptir ancak gereken önem verilmemektedir. Biyoçeşitlilik, AB politikalarında oldukça önemli bir yer tutmaktadırlar (Hocaoğlu Bahadır, 2021). Birçok alanda önemli bir yere sahip olan biyoçeşitlilik kalkınma kuvvetinin de bir göstergesi olmaktadır (Kence, 1991). Bir bakıma doğal değerlerin yanında büyük bir ekonomik değere sahiptir. Biyoçeşitlilik bakımından zengin alanlarda doğal dengenin bozulması güçtür. Tür bakımından verimli olan ekosistemler, az olanlarına göre daha dengeli ve yenilenmesi kolay olmaktadır (Yıldız et al., 2005).

Doğa koruma kavramı

Geniş kapsamda doğa koruma, insan yaşamı ve sağlığı için doğada bulunan bitki ve hayvan varlığının belli ölçütleri göz önünde bulundurularak korunması gerektiği düşünülen doğa öğelerini korumak olarak tanımlanabilmektedir (Yücel & Babuş, 2005).

İnsanlar, gelişen teknoloji, sanayileşme ve tarım ile birlikte çeşitli alanların tahribine yol neden olmaktadır ve bu sebeple doğal alanlar yok edilmeye başlanmaktadır. Çeşitli yollarla sebep olunan bu tahrip neredeyse 150 yıllık bir zamana dayanmaktadır. Bunlar sonucunda doğa koruma görüşü ortaya çıkmaktadır. 150 yıllık bu süreçte dünyanın %15'lik bir bölümü koruma altına alınmaktadır (Wittemyer et al., 2008).

İçinde bulunduğumuz dönemde gelişen teknolojinin varlığı ile doğadan yararlanma yüzdemiz çoğalmaktadır. Gelişen teknoloji, çarpık kentleşme, sanayileşme, artan nüfus, orman alanlarının tahribi ve sulak alanların yok edilmesi ile yapılan ve yapılmakta olan bu müdahaleler insan yaşamını kötü yönde oldukça etkilemektedir. Doğada oluşan bu negatif durum maalesef gelişmekte olan teknoloji ile önlenememekte ve kendi kendini yenileyebilmesi yeterli gelmemektedir. Doğal dengenin

zarar gördüğü bu durumda insanlar ve diğer canlıların yaşam alanları aşırı ve hatalı kullanım sebebiyle olumsuz etlenmekte ve zarar görmektedir. Ortaya çıkan bu durumlar sonucunda kullanma ve koruma prensiplerine bağlı kalınarak rejenerasyonunu tamamlayabileceği kadarını kullanmak ve önlem almak amacı ile 1960-1970'li yıllarda doğa koruma bilinci dünya genelinde ortaya çıkmaktadır (Yücel & Babuş, 2005; Caner, 2007).

Doğal afetlerin insan faktörleri ile biyoçeşitliliği enellenemeyecek bir şekilde yok etmektedir. Doğa koruma prensiplerindeki en önemli etmen biyolojik çeşitliliğin korunmasını sağlamak. Diğer etmen ise korunan biyoçeşitliliğin devamlılığını sağlamaktır (Özbay, 2008).

Biyolojik çeşitlilik kavramı

Biyolojik çeşitlilik (Biyçeşitlilik) belirli bir mınıtkadaki genlerin, türlerin, ekosistem ve ekolojik olayların oluşturmakta olduğu totaliter bir parçadır. Ekosistem, tür, genetik ve ekolojik süreçlerin çeşitliliği bu kavram dahilinde kapsamaktadır (Işık et al., 1998).

Dünyada bulunan fazla sayıdaki ekosistemler sayesinde yaşadığımız alanların biyolojik olarak çok çeşitli olmasında etki etmektedir. Bu durum insan yaşamı için gereklidir ve beraberinde çok fazla doğal hizmeti de getirmektedir. Sürdürülebilirlik bakımından çok önemi bulunmaktadır. Olmakta olan birçok yaşam biçimi biyolojik çeşitlilik olarak tanımlanmaktadır. Ekosistemde, popülasyon ya da genlerde ortaya çıkan değişiklikler bu ekosistemin bir parçası olan insanları da etkilemektedir. Bu durumlar göz önünde bulundurulmaz ise biyoçeşitlilik tarafından sağlanan ürün ve hizmetler yok olarak herkesi eşit bir şekilde etkileyecektir (Güvendiren et al., 2013-2014).

Dünya Koruma Birliği'ne göre Biyolojik Çeşitliliği Etkileyen Faktörler; habitat kaybı ve fragmentasyon (parçalanma), istilacı ve yabancı türler, kirlilik, iklim değişikliği, aşırı kullanım ve hızlı nüfus artışı olarak sıralanabilmektedir (IUCN, 2015).

Biyolojik çeşitliliğin korunması

Şimdiki zamanda kent yaşamında biyolojik çeşitliliğin korunmasına, belirlenmesine ait birçok araştırma, politikalar dikkat çekmiştir (Woodward, Eyre, & Luff, 2003). Korunması ekosisteme büyük katkı sağlayan biyoçeşitlilik ayrıca insan sağlığı ve huzuru içinde çok büyük bir önem taşımaktadır (Gordon et al., 2009).

Korunan alanların biyoçeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bu sebeple dünyanın birçok yerinde korunan alanlar kurulmaktadır (Putz et al., 2001; Özeçelik, 2006).

Ekolojik,etik ve bilimsel öneminden ayrıca önemli bir ekonomik değere sahiptir (Aruoba, 2005). İnsanoğlunun gelecek için sigortası olarak da düşünülebilmektedir (Kence, 1991).

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi

Biyolojik çeşitliliğin azalmasının anlaşmalı bir uluslararası emek ile önlenebileceği kanısına varılıp 1992 yılında Rio de Janerio'da Türkiye'nin de içinde bulunduğu Yeryüzü Zirvesi'nde aralarında Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin de bulunduğu birçok küresel sözleşme imzalanmaktadır (Özbay, 2008).

Zirve'ye katılan 156 devlet biyolojik kaynakların sürdürülebilirliğine dikkat edilerek kullanılmasına, ülke sınırları içerisindeki tüm biyolojik yaşamın korunmasını sağlayacaklarına ve buradan sağlanan faydaları gelecek için eşit bir şekilde paylaşacaklarını üstlenmişlerdir. Biyolojik çeşitlilik sözleşmesi gelecekteki nesillerin doğal kaynaklara ihtiyaçlarından göz önünde bulundurarak, sadece bugünün gereksinimlerini karşılamak anlamında kararlı ve devamlı gelişme kavramları üzerine kurulmaktadır (Demirayak, 2002).

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin üç temel hedefi bulunmaktadır:

- Biyoçeşitliliğin korunması,
- Biyolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımı,

- Genetik kaynakların kullanımı, bu hedefler sonucunda ortaya çıkan olumlu faydalar dünya çapında adil ve eşit bir şekilde paylaşılabilecektir (Özbay, 2008).

Global alanda önemli bir yere sahip olan bu beyanname, yoksullukla mücadele, gelişme ayrıcalığı ve ileri gelen ülkelerin evrensel çevre problemleri ile ortak sorumluluğu sebebi ile gelişme yardımlarında bulunma gerekliliği oluşturması bakımından da oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu bildirge halkın katılımının da önemsenmesi ve diğer politikalarla birleşmesi açısından siyasi bir belge niteliği bulundurmaktadır (Demirayak, 2002).

2. Biyolojik Çeşitlilikte Etiksel Yaklaşımlar

Etik kavramı

Konuşma dilinde ahlak ve etik kelimeleri birbirlerinin yerine kullanılmaktadır. Bir tavır ve davranışın kurallara uygunluğunu sıfat olarak kullanıldığında anlatılmaktadır. İsim olarak kullanıldığında ise bir disiplin ve bilim dalını anlatılmaktadır (Keleş, Hamamcı, & Çoban, 2009). Etik bağlantılarda bir eylemin yapıldığı koşulların başka eylem imkanları tarafından ölçülmesi o eylemin değerini göstermektedir (Kuçuradi, 2011).

Biyolojik çeşitliliği korumanın en açık sebeplerinden biri de konunun etik kaçınılmazlığı olmasıdır. Bu durum felsefi, kültürel, dini düşüncelerin temelinde bulunmaktadır (Selim et al., 2015).

Biyolojik etiği canlı-merkezci yaklaşımlar ile düşündüğümüzde yeryüzündeki tüm varlıkların korunması gerektiğini kendine amaç alması gereken 'biyolojik çeşitliliği koruma' yaklaşımlarının da biyoetik tartışmalarında yeri bulunduğu düşünülmektedir. "Genel olarak canlı-merkezci yaklaşım saygı etiğine işaret etmektedir ve bitkiler, mikroplar, hayvanlar da içinde olmak üzere yaşayan tüm canlılara odaklanmaktadır. İnsan-merkezci yaklaşım gibi yalnızca insanlar ya da acı çekebilen, arzuları olan daha üst seviyedeki hayvanlar etiğin merkezinde yer almaz" (Aşar, 2017). Dünyadaki her canlı, ekosistem hakları olarak saygıyı hak etmektedir. Her canlı insan için faydası olup olmadığına bakılmaksızın var olma, yaşam hakkına sahiptir (Mutia, 2009).

Biyoetiğin temel amacı, evrensel etiğin etkisi olarak yaşam hakkının tüm canlılar için gezegenin her yerinde geçerli olması olmaktadır (Çobanoğlu et al., 2009; Yıldız, 2016).

Biyolojik çeşitliliği koruma yaklaşımları biyoetik kapsamında birçok etik problemler ortaya çıkartmıştır. Biyolojik çeşitliliği ele alırken sadece belirli türler arasında sınıflandırılması görülmüştür. Ancak biyolojik çeşitlilik konusu var olan tüm canlıları kapsamaması önemli olmaktadır (Rosa, 2004; Görgeç, 2018). Koruma yaklaşımları 'canlı-merkezci' olması önem taşımaktadır. Gezegendeki tüm canlıların ekosistem üzerinde göz ardı edilemeyecek etkileri bulunmaktadır. Ekosistem mekanizmasında işleyişi etkileyenler listesine iklim, toprak kompozisyonu ve tipi maddeleri de "çeşitlilik" adı altında eklenmelidir (Tilman, 2000; Görgeç, 2018).

ABD ve Avrupa'da doğa koruma daima gündemde bulunmaktadır. Doğa korumanın 1872 yılında Amerika Birleşik Devletlerinde Yellowstone Milli Parkı ile başladığı bilinmektedir. "Yellowstone Tipi Koruma" dendildiğinde himaye altında tutulan alanlarda hayat sürmekte olan yerli halkı bu alanlardan gönderilmesi durumunu savunmaktadır. Fakat günümüzde gelinen son noktada yerel halkı koruma bölgesinden göndermeden koruma çalışmalarının yapılması kabul edilmiştir (Koç & Soykan, 2020).

"Doğal" ayrıca, biyolojik çeşitliliğin korunmasında, koruma hareketindeki merkeziliği ile, vahşi doğanın korunmasının önemini vurgulayarak da rol oynamaktadır (Uggla, 2010). Bu konu beraberinde insan hakları tartışmalarını da getirecek denli önemli olan biyoçeşitlilik koruma yaklaşımlarındaki bir diğer etik sorundur. Bir süredir, biyolojik çeşitliliğin korunması açısından "korunma bölgelerinin" oluşturulmasına vurgu yapılmıştır. Bu "natural nature" veya vahşi doğanın insanoğlundan yoksun bir yer olması fikri, "Dünya'nın korunan alanlarının yaklaşık %85'inde yaşayan yerli halkların" (Schmidt & Peterson, 2009) topraklarından çıkarılmasıyla sonuçlanmıştır. "Kültürel çeşitliliğin, biyolojik çeşitliliğin bir yansıması olduğu" (Callicott, 1994; Görgeç, 2018) fikri kabul edildiğinde, biyoçeşitliliği koruma yaklaşımlarının bu tarz bir uygulaması birtakım etik sorunlarının yanında, aslında bir paradoks olarak

da görülebilmektedir. Sonuçta, belirgin olarak canlı-merkezci anlayıştan uzak, sadece omurgalı canlıları gözetken, varlığı doğal ve doğal olmayan olarak ayıran bir düalizm perspektifinden yabancı, istilacı, yerli-olmayan veya doğal olarak oluşmayan türler gibi kavramlar yaratarak ayrıştırıcı olan, biyoçeşitliliğin bir parçası da olan insan varlığından uzak, doğal alanlar yaratma anlayışıyla, bu bölgede yaşayan yerli halklara yönelik uygulamalar benimseyen biyoçeşitlilik koruma yaklaşımlarının kendisinin etik bir problem olduğu görülmektedir (Uggla, 2010).

Çevre-insan etiği

İnsan ve doğal çevre arasındaki bağlantıyı inceleyen bilim dalı çevre etiğidir. İnsanların davranışlarını yönetmesi gerektiğini savunmaktadır (Des Jardins, 2006). Çevre etiği insanların doğal hayata ve vahşi yaşama karşı hareketlerinin ahlaksal ölçütler bakımından incelendiği daldır (Erten, 2004; Gül & Kurdoğlu, 2021).

İnsana “dışsal” olarak tanımlanan “çevre” ile ekolojinin “insanın da bir parçasını oluşturduğu doğa-ev” kavramlaştırmaları arasında, esasa/ öze ilişkin bir farklılık söz konusudur. Bu, bir tanım farklılığını aşan doğaya bakıştaki ayrılığa karşılık gelen derin bir farklılıktır. İnsana dışsal bir doğa anlayışı, insanlığın son iki yüzyıllık tecrübesinin de açıkça gösterdiği gibi, insanın yararı için doğaya her türlü müdahaleye izin vermekte, bu ve benzer tutumlara meşruiyet kazandırmaktadır. Ekolojinin doğa kavrayışı ise insan-doğa ilişkisini, yarara dayalı bir ilişki olmaktan çıkarmakta bir etik sorunsalına dönüştürmektedir. Bu noktada etik-ahlâk tanımları devreye girmektedir. Birbiriyle sürekli karıştırılan iki kavram olan etik ve ahlak aslında birbirine karıştırılmamalıdır (Bozkurt, 2010).

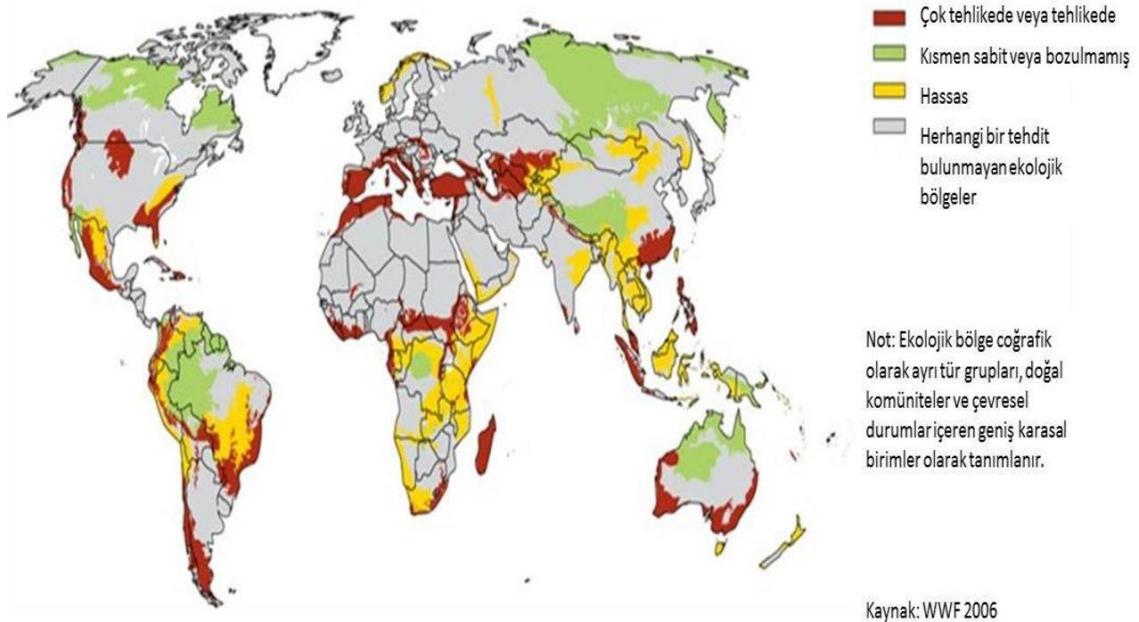
İnsan merkezci etik ahlakın yalnızca insana özgü olduğunu savunmaktadır. Yani bu düşünceye göre doğal dünyaya karşı direkt olarak bir sorumluluk sahibi olmadığımızı savunmaktadır. İnsan merkezli etiğe göre şu an var olmayan insanlara karşı da sorumluluklarımızın olduğunu kapsamaktadır (Des Jardins, 2006; Bozkurt, 2010).

İnsanmerkezli olmayan etik ise insanmerkezli olan etiğin tam tersine bitkiler ve hayvanlar içinde etik ve ahlaki kurallar olduğunu savunmaktadır (Bozkurt, 2010).

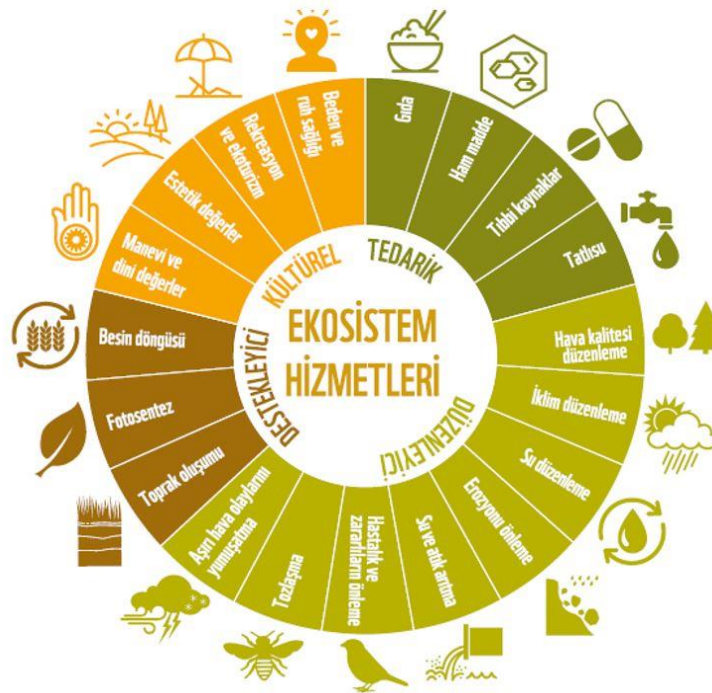
Dünya Üzerinde Biyolojik Çeşitlilik Tehlikesi

Gezegimizde mevcut olan 14 boyumdan yarısından çoğunun %20 ile %50 arasında tarım arazilerine çevrilmiştir (Olson vd., 2001). Önemli bir biyoçeşitliliğe sahip tropik bölgeler yaklaşık 1950 yılından beri insan ihtiyaçlarının kullanımı için değiştirilmektedir (Finlayson & D'Cruz, 2005). Hayvan yerleşimlerinin çoğunlukta olduğu yerlerin tecrit edilmesi, sel baskınları ve göç yollarının yok edilmesi ve yeryüzünde bulunan nehirlerin %60'lık bir kısmının parçalanmış olması biyolojik çeşitlilikte azalmaya sebep olmuştur. Kıtasal ekosistem durumu Şekil 1.'de gösterilmiştir.

Karasal ekolojik bölgelerin durumu

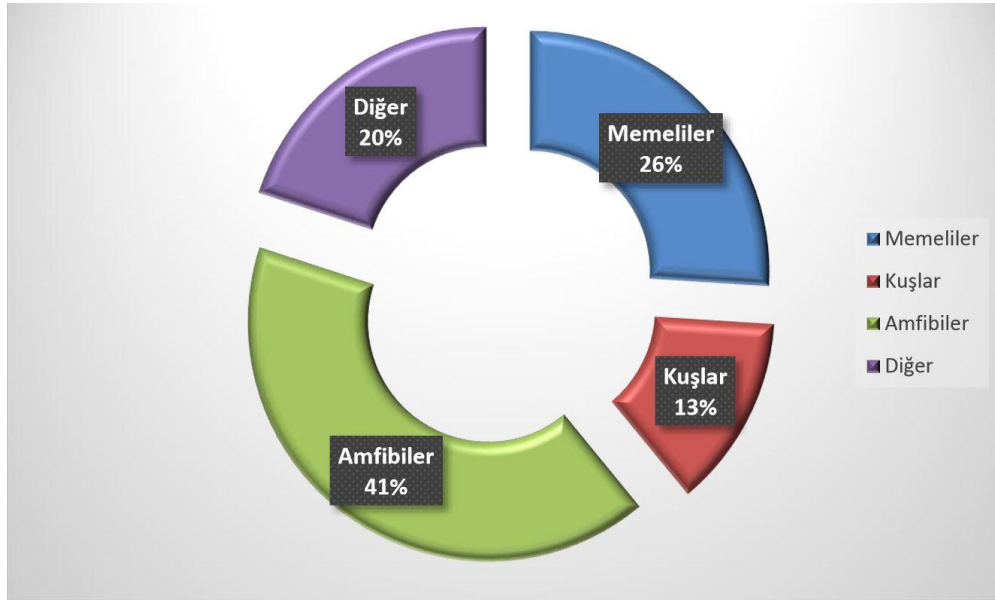

Şekil 1. Karasal ekolojik bölgelerin durumu (WWF, 2006).

Şekil 2. Korunan alanların ekosistem hizmetleri (WWF, 2018).

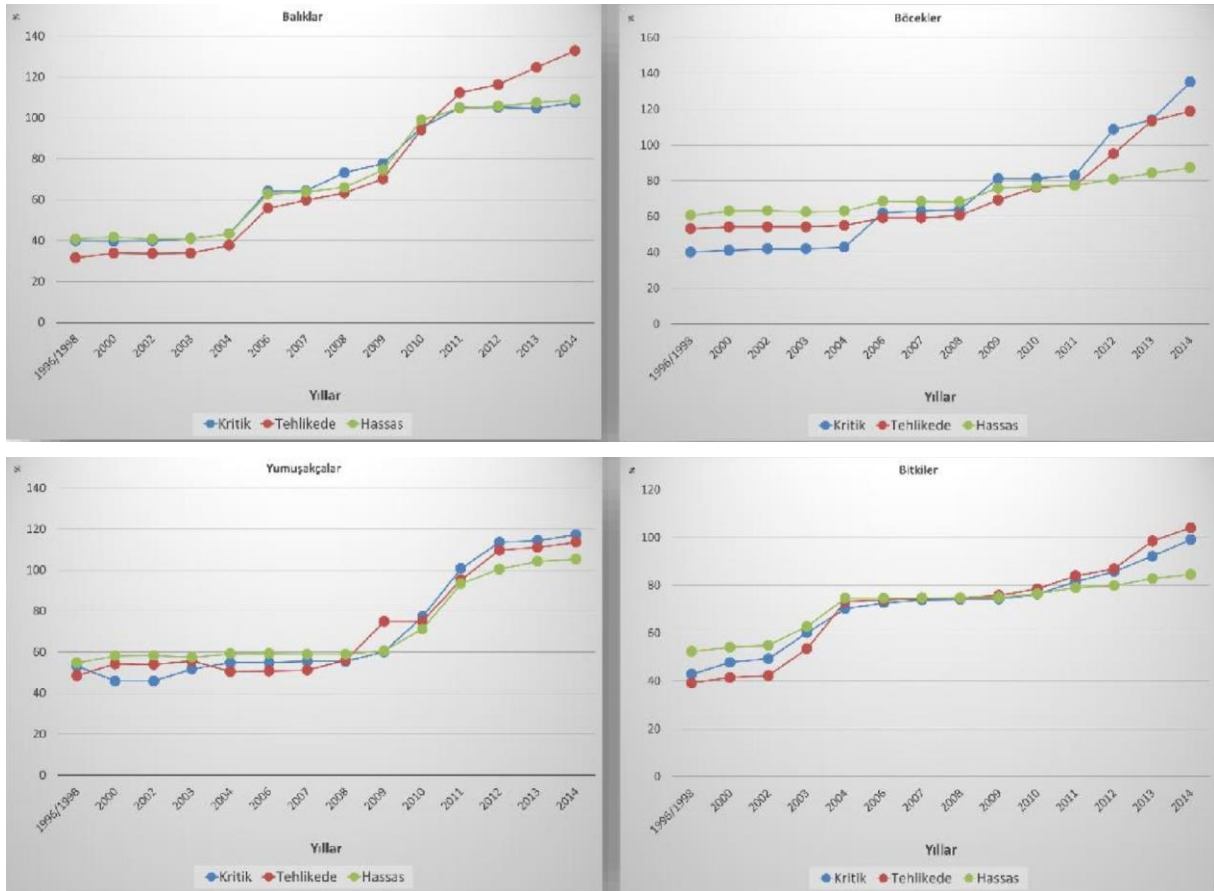
Korunan alanlar tüm insanlığı ilgilendiren çabalar içermektedir. Sahip olunan değerler geçmiş ve gelecekteki herkes için değerlidir (Gül, 2005). Ekosistemin hasar görmesi birçok türü etkilemektedir. Yeryüzünde koruma statüsü tanımlanmış olan türler %10'unu geçmemektedir. Bu sebeple geri kalan türler yok olmak ile karşı karşıya kalmaktadır (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2012-2014).

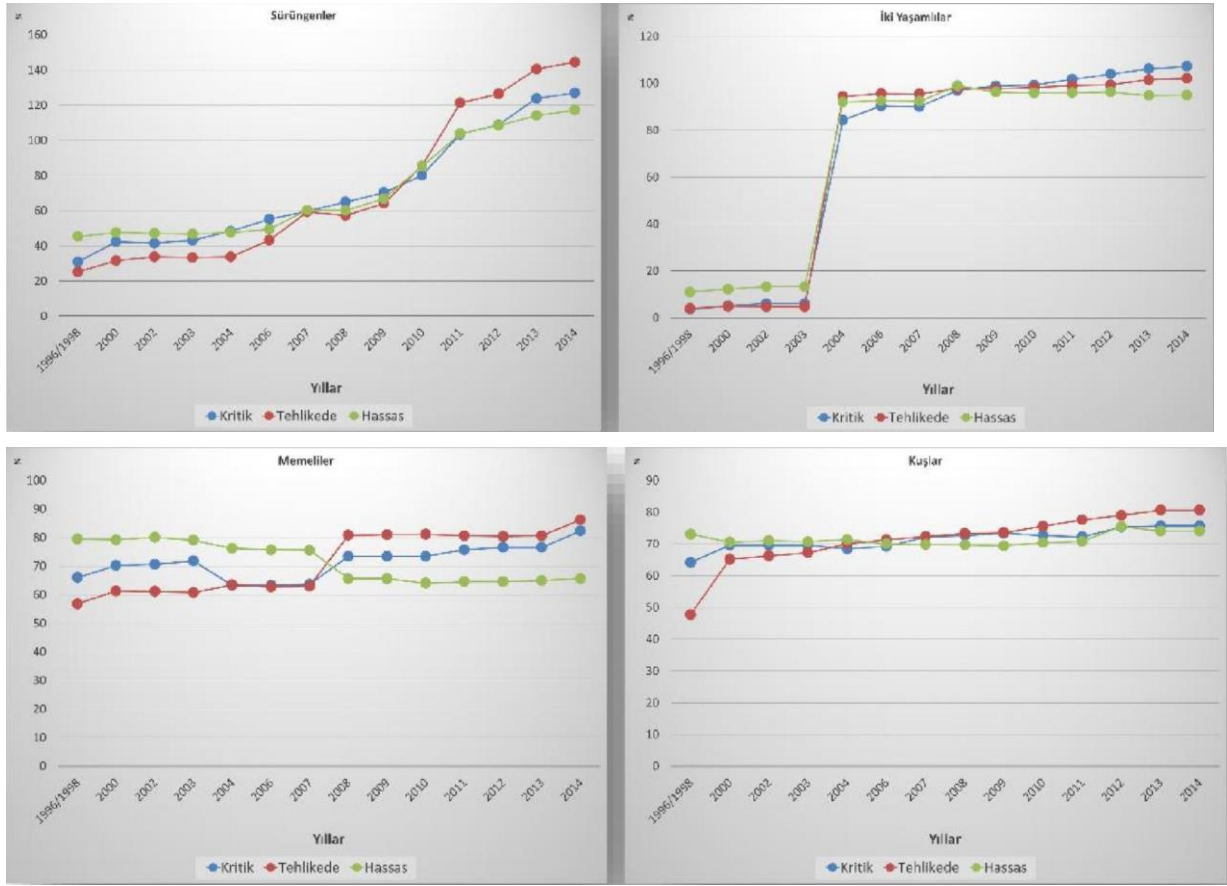

Şekil 3. IUCN 2014 verilerine göre omurgalı hayvanlara ait taksonların tehdit yüzdeleri

Yukarıda verilen yüzdelerde Memeli hayvanların %26'sı, Kuşların %13'ü ve Amfibilerin %41'i yok olma tehlikesinin olduğu görülmektedir (IUCN, 2015; Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2012-2014) (Şekil 3).

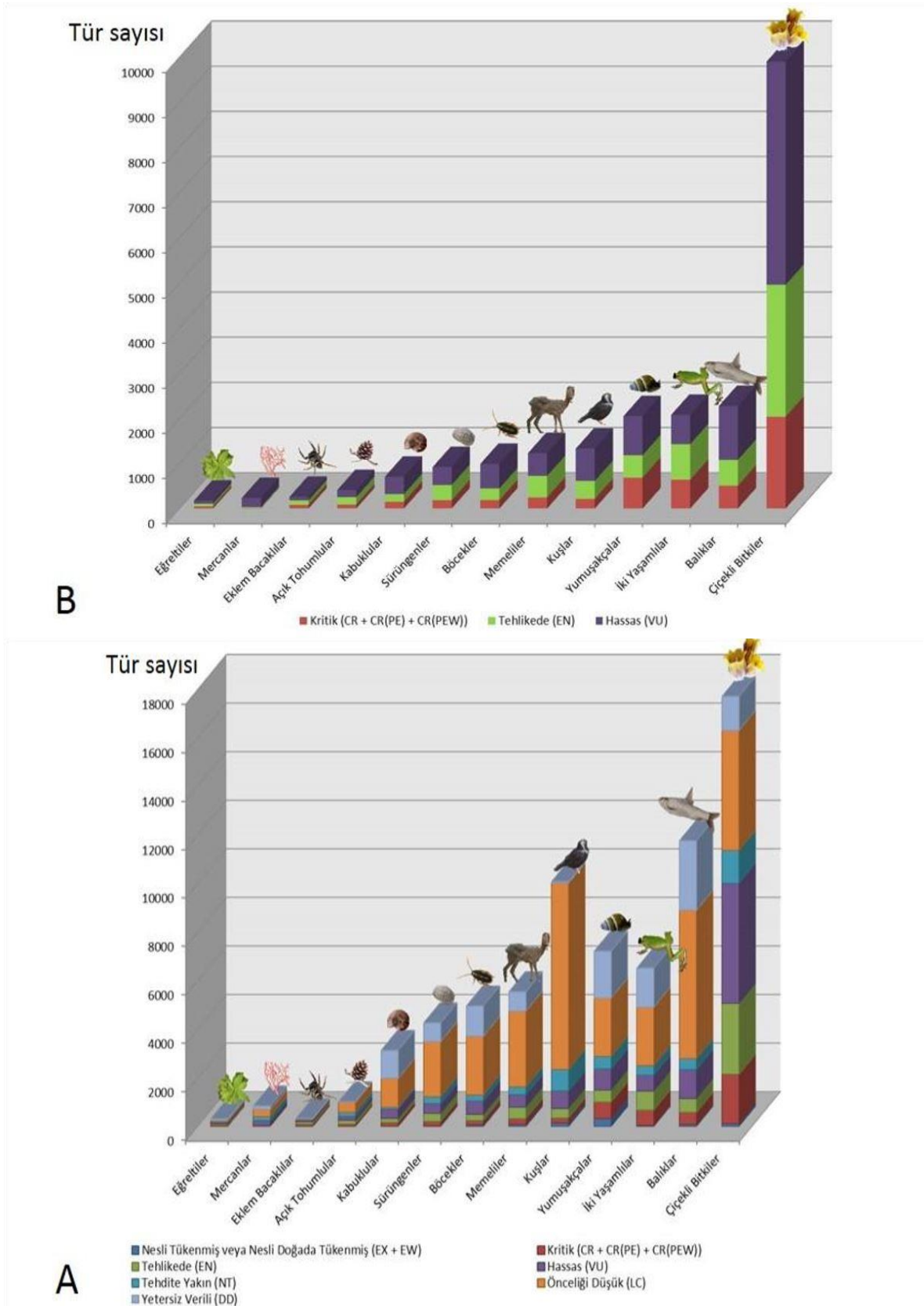
Eğer koruma tedbirleri alınmaz ise nesli tükenmekte olan ve tükenmiş türlerin sayısı hızlı bir şekilde artacaktır. Yıllara göre tehlikede olan hassas türler için yüzdeleri Şekil 4'te verilmiştir.

Şekil 4. Türlerin taksonomik tehlike durumları (IUCN, 2015).

Şekil 5'te Taksonomi gruplarının özetleri verilmiştir. Bu şekilde hassas grupta (VU) bulunan canlı grupları diğerlerine göre daha fazla olup bunu tehlikede (EN) statüsü takip etmektedir. Önceliği düşük (LC) statüsündeki canlı gruplarının da çok olduğu göze çarpsa da en iyimser şekilde iki grafiğin (Şekil 5a ve Şekil 5b) entegrasyonu, gelecek yıllarda bu grupta bulunan canlı sayısının artacağı öngörülmektedir (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2012-2014).

Şekil 5a ve 5b. Taksonomi gruplarının özetleri. a. IUCN kırmızı liste kategorilerinin tümünü içermektedir. b. Tehdit içindeki grupları (CR, EN ve VU) içermektedir (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2012-2014).

Çizelge 1. Ana baskıların biyoçeşitlilik üzerindeki sonuçları ve ekosistem hizmetleri ve insanoğlu üzerindeki etkileri (Binyıl ekosistem değerlendirme raporu, 2005’den uyarlanmış ve Global Environment Outlook 3, 2007’den alınmıştır).

Baskılar	Biyoçeşitliliğe etkileri	Ekosistem hizmetleri ve insan refahı için potansiyel çıkarımlar	Örnekler
Habitat Koruma	- Doğal habitatda azalma - Tür kompozisyonunda homojenlik - Alan parçalanması - Toprak bozulması	- Artan tarımsal üretim - Su potansiyelindeki kayıp - Balıkçılıkta azalma - Kıyı korunmasında azalma - Geleneksel bilgi kaybı	1990 – 1997 yılları arasında tropik nemli ormanların yıllık yaklaşık 6 milyon hektarı kaybolmuştur. Ormanların tahribatı bölgeden bölgeye farklılıklar göstermiş olup başta Güneydoğu Asya olmak üzere Afrika ve Latin Amerika’da en yüksek oranda ormansızlaşma meydana gelmiştir. Buna ek olarak ormanların yaklaşık 2 milyon hektarı her yıl görünür bir biçimde parçalanmıştır (Achard ve ark., 2002).
İstilacı Yabancı Türler	- Doğal türlerle rekabet veya avılama - Ekosistem işlevinde değişim - Yok olma - Homojenlik - Genetik kirlilik	- Geleneksel olarak elde edilen kaynakların kaybı - Potansiyel yararlı türlerin kaybı - Gıda üretiminde kayıplar - Tarım, ormancılık, balıkçılık, su yönetimi ve insan sağlığında artan maliyet - Su taşınacılığında bozulma	1982 yılında Ktenofor türü (<i>Acanthopops leidy</i>) yanlışlıkla gemilerle Amerika kıyılarından taşınmış ve bütün Karadeniz deniz ekosisteminde baskın hale gelip doğal balık türleri ile besin için rekabete girmiştir. Sonuç olarak 26 ticari balık türünün yok olmasına neden olmuştur (Shiganova ve Vadim, 2002).
Aşırı Tüketim	- Yok olma veya popülasyonlarda azalma - Kaynak tüketimi sonrası yabancı türlerin girmesi - Homojenlik ve ekosistem işlevindeki değişiklik	- Elde edilebilir kaynaklarda azalma - Gelir potansiyelinde azalma - Çevresel riskte artma (azalan direnç) - Hayvanlardan insanlara hastalık yayılması	Yıllık yaklaşık 1 – 3.4 milyon ton vahşi hayvan eti Kongo Körfezinden alınmıştır. Bu miktar tahmini gereken miktarın 6 katıdır. Vahşi hayvan eti ticareti büyük ama çoğu zaman bu kaynağa bağımlı ulusal ekonomilerde görünmeyen bir kaynaktır. Cote d’Ivoire’deki bu ticaretin tahmini maliyeti 150 milyon dolar/yıl olup Gayrisafi milli hasılanın % 1.4’ ünü oluşturmaktadır (POST, 2005)
İklim Değişikliği	- Yok olma - Tür aralığının genişlemesi veya küçülmesi - Tür kompozisyonu ve ilişkilerinde değişiklikler	- Kaynak erişiminde değişiklik - Hastalıkların farklı alanlara yayılması - Korunan alanların özelliklerinde değişim - Ekosistem direncinde değişim	Kutup ve deniz ekosistemleri iklim değişikliklerine çok hassastır çünkü sıcaklıktaki küçük bir artış pek çok türün bağımlı olduğu deniz buzullarının kalınlığına ve miktarına bağlıdır. Sub-arktik çevrelerde yaşayan yerli nüfusun geçim kaynağı olan deniz memelilerinin yaşamı tehdit altına girmektedir çünkü deniz kaynaklarının tüketimi direk olarak deniz buzullarının mevsimselliği ile ilişkilidir (Smetocek ve Nicol, 2005).
Kirlilik	- Yüksek ölüm oranı - Besin yüklemesi - Asidifikasyon	- Hizmet direncinde azalma - Hizmetlerin üretiminde azalma - Mercan ve bataklıklardaki parçalanma ile kıyı korunmasında kayıplar - Otrofikasyon, oksijensiz su kütleleri sonucu balıkçılıkta kayıplar	25 Avrupa Birliği ülkesinin % 90’dan fazla karasal alanı kritik değerden daha fazla miktarda nitrojen kirliliğinden etkilenmektedir. Bu durum ötrofikasyonu tetikleyip alg popülasyonunda patlamaya ve sonuç olarak biyoçeşitlilik, balıkçılık ve sucul kültür üzerinde negatif etkiye neden olmaktadır (De Jonge ve ark., 2002).

3. Sonuç ve Öneriler

Biyolojik çeşitliliğin korunmakta olan mevcut alanlarda ve bu alanların dışında her yerde varoluşunu ve durumunun takip edilmesi, ulusal politikaların daha da geliştirilmesi, geçmiş ve güncel veriler değerlendirilip gelecek için daha iyi bir yol izlenmesine katkı sağlayacaktır. Bu çalışmalardan elde edilecek sonuçlar biyolojik çeşitliliği korunması için rehber olacaktır. Ülke genelinde ortak bir çalışma ile gelecek nesillere doğa koruma konusunda destek sağlanabilecektir (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2012-2014).

Bu çalışmada doğal alanları koruma, biyolojik çeşitliliği koruma ve etik sorunlar ile ilgili araştırma makaleleri incelenmiş ve çeşitli bulgular elde edilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda özellikle 'doğal alanları koruma' ve 'biyolojik çeşitliliği koruma' konularında yetersiz kalındığı ve kimi zaman sınıf ayrılığının ortaya çıktığı açıkça görülmektedir. Pek çok koruma alanı artan nüfus, kontrolsüz göç, çarpık kentleşme, maden alanları, sanayileşme ve gelişen turizm ve teknolojileri ile tehdit altında kalmıştır. Bunlar göz önünde bulundurularak yapılan çalışmalar doğrudan ya da dolaylı yoldan korumaya yönelik olduğu görülmüştür. Ancak yapılan çalışmaların yetersiz olduğu ve daha fazla koruma çalışmasının yapılması ve koruma politikalarının oluşturulması gerekmektedir. Korunan alanlar için başta nüfus olmak üzere tüm faktörler değerlendirilmeli ve koruma amacına göre koruma çalışması belirlenmelidir. Bu faktörlerin göz önünde bulundurulmaması halinde bazı çok yönlü sorunlar ortaya çıkması söz konusu olabilecektir.

"İnsan" odaklı değil sadece "canlı" olarak düşünülerek hareket edilmeli ve her canlının korunması için daha geniş kapsamlı koruma projelerinin yürürlüğe girmesi gerekmektedir.

Teşekkür ve Bilgi Notu

Makalede ulusal ve uluslararası araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur. Çalışmada etik kurul izni gerekmemiştir.

Kaynaklar

- Aruoba, Ç. (2005). Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin 11. Maddesi: Ekonomik Teşvikler. *Biyogüvenlik Protokolü ve Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nde Teşvikler, Tartışma Toplantısı* (s. 39). Türkiye Çevre Vakfı Yayını.
- Aşar, H. (2017). İnsan-merkezcilik ,Canlı-merkezcilik ikileminde Biyoetik. *Türkiye Biyoetik Dergisi*, 74-76.
- Aydoğdu, A. & Öztürk, S. (2021). Ilgaz Dağları Milli Parkının Rekreatyonel Olanakları. *Rekreasyon Araştırma Kongresi*, s. 611-628. Kemer Antalya.
- Beket, S. (2018). *Doğa Koruma Alanlarının Peyzaj Mimarlığı Açısından İncelenmesi: Boraboy Gölü Tabiat Parkı Örneği*. Tekirdağ: Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Bozkurt, F. (2010). *Korunan Doğal Alanlarda Veri Toplamaya ve İzlemeye Yönelik Bir Araştırma*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Çevre Bilimleri Anabilim Dalı.
- Callicott, J. (1994). *Earth's insights. A survey of ecological ethics from the Mediterranean Basin to the Australian Outback*. University of California Press.
- Caner, G. (2007). *Ulusal ve uluslararası doğa koruma kriterleri ve Natura 2000*. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Cebe, M. (2019). *Doğa Koruma ve Çevre Eğitimi Açısından Sulak Alanların İşlevi*. Fen Bilimleri Enstitüsü. Erzincan: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi.
- Çobanoğlu, N., Yıldız, M. & Ürker, O. (2009). Biyoetik ve Biyopolitikalar Objektifinden Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar(GDO). *Bilim ve Ütopya*, 55-60.
- Demirayak, F. (2002). Biyolojik Çeşitlilik-Doğa Koruma ve Sürdürülebilir Kalkınma, VİZYON 2023 Biyolojik Çeşitliliğin Korunması ve Sürdürülebilir Kalkınma. *TUBİTAK*, (s. 17-30).

- Demirel, Ö. (2005). *Doğa Koruma ve Milli Parklar*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi.
- Des Jardins, J. (2006). *Çevre Etiği*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Erten, S. (2004). Uluslararası düzeyde yükselen bir değer olarak biyolojik çeşitlilik. *H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8.
- Finlayson, C. M. & D'Cruz, R. (2005). *Inland Water Systems. In: Millennium Ecosystem Assessment. Volume 1. Conditions and Trends. Millennium Ecosystem Assessment: Strengthening Capacity to Manage Ecosystem Sustainably for Human Well-being*. Washington D.C.: World Resources Institute.
- Gordon, A., Simondson, D., White, M., Moilanen, A. & Bekessy, S.A. (2009). *Integrating Conservation Planning and Landuse Planning in Urban Landscapes. Landscape and Urban Planning*.
- Görgeç, O. (2018). Biyoçeşitliliğin korunması yaklaşımlarında etik sorunlar. *Türkiye Biyoetik Dergisi*, 144-146.
- Gül, A. (2005). Korunan doğal alanlarda planlama sorunları ve ekolojik yönetim planı önerisi, I. Çevre ve Ormancılık Şurası, T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, (22-24, Mart, 2005), Doğa Koruma, Cilt:4, 1421-1429, Antalya.
- Gül, A. & Kurdoğlu, O. (2021). Discourse and Action Dimension of Nature Conservation Philosophy. Atila Gül and Mert Çakır (Eds.). *Architectural Sciences and Protection & Conservation & Preservation. (Mimarlık Bilimleri ve Koruma)*, 2021, Volume 1, 221-280. ISBN: 978-625-8061-45-1. Iksad Publications. <https://iksadyayinevi.com/wp-content/uploads/2021/12/ARCHITECTURAL-SCIENCES-AND-PROTECTION-CONSERVATION-PRESERVATION.pdf>
- Gül, A. & Metin, A.E. (2021). Legal and Administrative Current Situation and Problems of Protected Areas. Atila Gül and Mert Çakır (Eds.). *Architectural Sciences and Protection & Conservation & Preservation. (Mimarlık Bilimleri ve Koruma)*, 2021, Volume 1, 1-62. ISBN: 978-625-8061-45-1. Iksad Publications. <https://iksadyayinevi.com/wp-content/uploads/2021/12/ARCHITECTURAL-SCIENCES-AND-PROTECTION-CONSERVATION-PRESERVATION.pdf>
- Güvendiren, A.D., Erdoğan, E., Ekmen Nural, İ., Mercan Erdoğan, N. & Terzioğlu, E. (2013-2014). *Biyolojik Çeşitliliği İzleme ve Değerlendirme*. Biyolojik Çeşitlilik Daire Başkanlığı. Ankara: T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü.
- Hocaoğlu Bahadır, N. (2021). The europeanization of Turkey's nature protection and biodiversity policy. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10.
- Işık, K., Sümbül, H., Çıplak, B., Öz, M. & Erdoğan, A. (1998). Kocagöl ve Yakın Çevresinin Biyolojik Çeşitliliği ve Ekosistem İlişkileri. *Akdeniz Üniversitesi Biyolojik Çeşitlilik Araştırma, Geliştirme ve Uygulama Merkezi (AKBİYOM)* (s. 123). Akdeniz Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi. Antalya.
- IUCN. (2015). <http://www.iucn.org/what/biodiversity/about/>.
- Keleş, R., Hamamcı, C. & Çoban, A. (2009). Çevre Politikası. *İmge Kitabevi Yayınları*, 522.
- Kence, A. (1991). *"Biyolojik Çeşitlilik ve Kalkınma" Sürdürülebilir Kalkınma El Kitabı*. Türkiye Çevre Sorunları Vakfı.
- Koç, Y. & Soykan, A. (2020). Dünyada ve Türkiye'de doğa korumanın kuramsal temelleri. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 14.
- Kuçuradi, İ. (2011). Etik. *Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu*, 195.
- Menteş, İ. (2001). *İlgaz Dağı Milli Parkı'nın Korunan Alan Olarak İrdelenmesi ve Yönetimi*. Fen Bilimleri Enstitüsü, Doctoral Thesis. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi.

- Metin, A.E. & Gül, A. (2021). Eco-psychology Approach in Nature Conservation. Atila Gül and Mert Çakır (Eds.). Architectural Sciences and Protection & Conservation & Preservation. (Mimarlık Bilimleri ve Koruma), 2021, Volume:1, 281-302. ISBN: 978- 625-8061-45-1. Iksad Publication. <https://iksadyayinevi.com/wp-content/uploads/2021/12/ARCHITECTURAL-SCIENCES-AND-PROTECTION-CONSERVATION-PRESERVATION.pdf>
- Mutia, T. (2009). Biodiversity Conversation. 1-9.
- Olson, D. M., Dinerstein, E., Wikramanayake, E. D., Burgess, N. D., Powell, G. N., Underwood, E. C., Kassem, K. R. (2001). Terrestrial Ecoregions of the World: A New Map of Life on Earth. *BioScience*. 51 (11), 933-938.
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı. (2012-2014). *Biyolojik Çeşitliliği İzleme ve Değerlendirme*. Ankara: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Biyolojik Çeşitlilik Daire Başkanlığı.
- Özbay, S. (2008). *Doğa Koruma Alanlarında Planlama Çalışmaları ve Ayvalık Adaları Tabiat Parkı yönetimi Planı Önerisi*. İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Özçelik, R. (2006). Biyolojik çeşitliliği korumaya yönelik yapılan (planlama ve koruma) çalışmalar ve Türkiye ormancılığına yansımaları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* , Cilt 7, Sayı 2, 23. 9-14.
- Ponting, C. (2000). *Dünyanın Yeşil Tarihi Çevre ve Büyük Uygarlıkların Çöküşü*. İstanbul: Sabancı Üniversitesi.
- Putz, F. E., Blate, G. M., Redford, K. H., Fimbel, R. & Robinson, J. (2001). Tropical forest management and conservation of biodiversity: An Overview. *Conservation Biology*, 7-20.
- Puumalainen, J., Kennedy, P. & Folving, S. (2003). Monitoring foresty biodiversity:a european perspective with reference to teprate and boreal forest zone. *Journal of Environmental Management*, 5-14.
- Rosa, H. (2004). The bioethics of biodiversity. *Human Ecology Special Issue*, 161-175.
- Schmidt, P. & Peterson, M. (2009). Biodiversity conservation an indigenous land management in the era of self-determination. *Conservation Biology*.
- Selim, C., Sever Mutlu , S. & Selim, S. (2015). Kentsel alanlarda biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilirliği ve koruma yaklaşımları. *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi* 8 (1), 38-45.
- Tilman, D. (2000). Causes consequences and ethics of biodiversity. *Nature*, 208-211.
- Uggla, Y. (2010). What is this thing called 'natural'?The nature-culture divide in climate change and biodiversity policy. *Journal of Political Ecology*, 79-91.
- Wittemyer, G., Elsen, P., Bean, W. T., Burton, C. O. & Brashares, J. S. (2008). Accelerated human population growth at protected area edges. *Science*, 123-126.
- Woodward, J., Eyre, M. & Luff, M. (2003). *Beetles (Coleoptera) on brownfield sites in England: An important conservation resource?. J. Insect Conserv.*
- WWF. (2006). *Living Planet Report*. Erişim tarihi: 10.06.2022. www.panda.org.
- WWF. (2018). (M. a. Living Planet Report. (2018). Aiming higher. Grooten, Prodüktör, & Switzerland) Erişim Tarihi: 15.06.2022, https://wwftr.awsassets.panda.org/downloads/lpr__2018_full_report.pdf.
- Yıldız, K., Sipahioğlu, Ş. & Yılmaz, M. (2005). *Çevre Bilimi*.
- Yıldız, M. (2016). *Doğa Koruma ve Ormancılıkta Kamudaki Karar Vericilerin Çevre Etiği Algısının Uygulamalı Etik Açısından Değerlendirilmesi*. Sosyal Bilimler Entitüsü, Ankara Üniversitesi. Ankara: Ankara Üniversitesi.

- Yücel, M. & Babuş, D. (2005). Doğa korumanın tarihçesi ve Türkiye'deki gelişmeler. *Doğu Akdeniz Ormancılık Araştırma Müdürlüğü DOA Dergisi (11)*, 151-175.
- Yücel, M., Altunkasa, F., Güçray, S., Uslu, C., & Say, N. P. (2006). Adana'da Çevre Duyarlılığı Düzeyinin ve Geliştirme Olanaklarının Araştırılması. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 19*, 217-228. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/akdenizfderg/issue/1577/19559>.

Ethical Approaches to Biodiversity in Nature Conservation

Summary

Nature, which has provided a living space for people for centuries and meets their needs, is in danger for various reasons and loses its influence. With the change in people's habitual living styles and habits from the past, the rate of use of nature increases as time goes by, which creates great harm to nature. The increase in climate change over time and unconsciousness It is inevitable that biodiversity will decrease and living species will be in danger of extinction with the effect of human activities. This unconscious use has been going on since the past and carries the subject of nature protection until today (Yücel et al., 2006; Cebe,2019).

The biggest goal of people throughout their lives is to provide the resources they need for the continuation of their lives from the ecosystem they are in. For this reason, they interfere with natural life, but they do not take into account that the ecosystem cannot meet these demands (Ponting, 2000; Beket, 2018).

With the deterioration of the stability in natural areas, return and recovery can be quite burdensome. For this reason, many conservation plans and methods have been developed to protect natural areas and ensure their sustainability. The internationally accepted one among these plans is the Protection Area systems (Aydoğdu & Öztürk, 2021; Gül & Metin, 2021).

Conservation of biological diversity in habitats is the main purpose of protected areas. In addition to this, scientific studies, education of people on these issues, protection of natural landscapes, protection and sustainability of wildlife, and similar objectives are also included (Gül, 2005; Gül & Metin, 2021). Biodiversity has a great and vital impact and importance on human life in the long run, but the necessary importance is not given. Biodiversity has a very important place in EU policies (Hocaoğlu Bahadır, 2021). It is difficult to disturb the natural balance in areas rich in biodiversity. Ecosystems that are productive in terms of species are more balanced and easier to regenerate than those that are less (Yıldız, Sipahioğlu, & Yılmaz, 2005). In a broad scope, nature protection can be defined as protecting the elements of nature that are thought to be protected by considering certain criteria of plant and animal existence in nature for human life and health (Yücel & Babuş, 2005).

In the current period, with the presence of developing technology, our percentage of benefiting from nature is increasing. These interventions, which are made or are being made with the developing technology, unplanned urbanization, securitization, increasing population, the destruction of forest areas, and the destruction of wetlands, affect human life in a bad way. This negative situation in nature, Unfortunately, cannot be prevented by developing technology and its self-renewal is not sufficient. In this case, where the natural balance is damaged, the living spaces of people and other living things are negatively affected and damaged due to excessive misuse. In the 1960s and 1970s, awareness of nature conservation emerged throughout the world to use and take precautions (Yücel & Babuş, 2005; Caner, 2007).

Natural disasters unavoidably destroy biodiversity with human factors. The most important factor in the principles of nature protection is to ensure the protection of biological diversity. The other factor is to preserve the continuity of the protected biodiversity (Özbay, 2008).

Biodiversity is a totalitarian part of genes, species, ecosystems, and ecological events in a particular region. The diversity of ecosystems, species, and genetic and ecological processes is covered within this concept (Işık, Sümbül, Çıplak, Öz, & Erdoğan, 1998). Thanks to the large number of ecosystems in the world, affects the biological diversity of the areas we live in. This is necessary for human life and brings with it a lot of natural services. Changes in the population or genes also affect the people who are a part of this ecosystem. If these conditions are not taken into account, the products and services provided by biodiversity will disappear and affect everyone equally (Güvendiren et al., 2013-2014). Protected areas play an important role in protecting biodiversity and ensuring its sustainability. For this reason, protected areas are established in many parts of the world (Putz et al., 2001; Özçelik, 2006).

It was concluded that the reduction of biological diversity could be prevented by an agreed international effort, and many global conventions, including the Convention on Biological Diversity, were signed at the Earth Summit in Rio de Janeiro in 1992, in which Turkey is also a member (Özbay, 2008). 156 states have undertaken that they will use biological resources by paying attention to their sustainability, that they will ensure the protection of all biological life within the borders of the country and that they will equally share the benefits obtained from this for the future.

The biodiversity convention is based on the concepts of stable and continuous development to meet only the needs of today, taking into account the needs of future generations for natural resources (Demirayak, 2002). This declaration, which has an important place in the global arena, has a very important place in terms of fighting poverty, development privilege and the necessity of providing development aid due to the common responsibility of leading countries with universal environmental problems. This declaration is a political document in terms of considering public participation and combining it with other policies (Demirayak, 2002). One of the most obvious reasons for preserving biological diversity is the ethical inevitability of the issue. This situation is the base of philosophical, cultural, and religious thoughts (Selim et al., 2015). When we think about biological ethics with life-centered approaches, it is thought that the "protection of biodiversity" approaches, which should aim to protect all the creatures in the world, also have a place in bioethics discussions. "Biocentrism, in general, refers to the ethic of respect for life and focuses on all living things, including plants, microbes, and animals; Like anthropocentrism, only humans or higher animals that can suffer and have desired are not at the center of ethics" (Aşar, 2017). Every living thing in the world deserves respect as ecosystem rights have the right (Mutia, 2009). Biodiversity conservation approaches have revealed many ethical problems within the scope of bioethics. While dealing with biological diversity, it has been seen that it is only classified among certain species. However, the issue of biodiversity must cover all existing living things (Rosa, 2004; Görgeç, 2018). All living things on the planet have effects on the ecosystem that cannot be ignored. Climate, soil composition, and type should be added to the list of those that affect the functioning of the ecosystem mechanism, under the name of "diversity" (Tilman, 2000; Görgeç, 2018).

Nature conservation is always on the agenda in the USA and Europe. It is known that nature protection started with Yellowstone National Park in the United States in 1872. When it is called "Yellowstone Type Conservation", it advocates sending the indigenous people living in the protected areas from these areas. At the last point reached, it has been accepted to carry out conservation works without sending the local people from the protection zone (Koç & Soykan, 2020). This issue is another ethical problem in biodiversity conservation approaches, which is important enough to bring about human rights discussions. For some time, emphasis has been placed on the creation of "protected zones" for the protection of biodiversity. This idea of "natural nature" or wilderness as a place devoid of human beings has resulted in the removal of "indigenous peoples who inhabit about 85% of Earth's protected areas" (Schmidt & Peterson, 2009). When the idea that "cultural diversity is a reflection of biological diversity" (Callicott, 1994; Görgeç, 2018) is accepted, such an application of biodiversity conservation approaches can be seen as a paradox besides some ethical problems. As a result, human existence, which is also a part of biodiversity, is differentiating by creating concepts such as alien, invasive, non-native, or non-naturally occurring species from a dualism perspective, which is far from a biocentric understanding, only cares for vertebrates, and separates existence as natural and unnatural. It is seen that biodiversity conservation approaches, which adopt practices for indigenous peoples living in this region, with the understanding of creating remote, natural areas, are itself an ethical problem (Uggla, 2010).

There is a substantive difference between the "environment", which is defined as "external" to humans, and the "nature-home" conceptualizations of ecology, of which humans are also a part. This is a profound difference that corresponds to a difference given nature that transcends a difference of definition. An understanding of nature external to man, as the experience of the last two centuries clearly shows, allows all kinds of interventions in nature for the benefit of man, and gives legitimacy to these and similar attitudes. Ecology's understanding of nature, on the other hand, transforms the human-nature relationship from being a beneficial relationship into an ethical problem. At this point,

the definitions of ethics and morality come into play. Ethics and morality, which are two concepts that are constantly confused with each other, should not be confused with each other (Bozkurt, 2010). According to anthropocentric ethics, we also have responsibilities toward people who do not exist now (Des Jardins, 2006; Bozkurt, 2010). Non-human-centered ethics, on the contrary, argues that there are ethical and moral rules for plants and animals (Bozkurt, 2010).

Monitoring the existence and status of biological diversity in protected areas and everywhere outside of these areas will contribute to the further development of national policies. Past and current data will be evaluated and will contribute to a better path for the future. The results obtained from these studies will be good for preserving biological diversity. It will follow a path that will follow a path. It will provide support to future generations in nature protection with joint work across the country (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2012-2014). Protected areas include efforts that concern all humanity. Values owned, past and future, are valuable for everyone (Gül, 2005). The damage to the ecosystem affects many species. The species whose conservation status is defined on earth do not exceed 10%. Therefore, the remaining species face extinction (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2012-2014).

In this study, research articles on the conservation of natural areas, protection of biological diversity, and ethical problems were examined and various findings were obtained. Many conservation areas have remained in an area that is difficult to protect with increasing population, uncontrolled eye, irregular urbanization, mining areas, industrialization, and developing tourism technologies. All factors, especially the population, of the determined protection area should be evaluated when more conservation work is done and conservation policies are formed, and conservation work should be determined accordingly. It is thought that more comprehensive conservation projects should be put into effect for the protection of every living thing.